



**Prof. dr hab. n. med. Marek Ostrowski**

**Recenzja rozprawy doktorskiej lek. Michała Macecha**

**WPLYW WYBRANYCH PARAMETRÓW KLINICZNYCH I BIOCHEMICZNYCH  
PRZED JEDNOCZASOWYM PRZESZCZEPIENIEM TRZUSTKI I NERKI NA  
PRZEŻYCIE BIORCÓW I CZYNNOŚĆ PRZESZCZEPIONYCH NARZĄDÓW**

Przedstawiona do recenzji praca obejmuje 126 stron maszynopisu. Podzielona jest na 14 typowych rozdziałów. Zawiera 25 tabel i 53 ryciny. W założeniu swoim praca ma służyć ocenie wpływu wybranych parametrów biochemicznych i morfologii krwi przed SPKTx na czynność przeszczepionych narządów i przeżycie biorców, oraz ocenie wpływu wybranych parametrów klinicznych takich jak wiek, długość leczenia nerkozastępczego, długość trwania cukrzycy na przeżycie biorców i czynność przeszczepionych narządów. Materiał badawczy jest obszerny i pochodzi z jednego z nielicznych w Polsce ośrodków mających długoletnie doświadczenie w jednoczasowym przeszczepieniu nerki i trzustki.

**Wstęp** liczy 10 stron i obejmuje informację na temat zjawisk immunologicznych związanych z przeszczepianiem narządów ze szczególnym uwzględnieniem stanów zapalnych. Dokładnie omówiona została też nefropatia cukrzycowa ze wszystkimi jej konsekwencjami w tym z przyspieszoną miażdżycą naczyń. Autor omówił również historię i technikę przeszczepienia trzustki, który to zabieg może być wykonywany na różne sposoby w przeciwieństwie do przeszczepienia nerki, gdzie technika jest standardowa. Wprowadzenie w te zagadnienia jest dla czytającego przejrzyste i stanowi pomoc w zrozumieniu celu i założeń pracy.

**Cel pracy** jest postawiony w postaci dwóch punktów.

Zawarto w nich parametry jakie autor zamierzał wykorzystać w swoim badaniu tj. parametry kliniczne i biochemiczne. Cele stanowią jasne i czytelne pytania badawcze.

**Material** badawczy stanowiło 103 pacjentów, którym przeszczepiono nerki w Katedrze i Klinice Chirurgii Ogólnej, Naczyniowej i Transplantacyjnej Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego w okresie od 26 listopada 1999 r. do 1 marca 2017 r. We wszystkich przypadkach wskazaniem do transplantacji była cukrzyca typu 1 powikłana schyłkową niewydolnością nerek. W tabelach zawarto dane demograficzne, czas dializoterapii

przed przeszczepieniem i wybrane parametry biochemiczne i hematologiczne. Szczegółowe ryciny w sposób obrazowy przybliżają technikę jednoczasowego przeszczepienia nerki i trzustki. Uwagę również zwraca bardzo dokładna i szczegółowa analiza statystyczna użytych parametrów. Badanie zostało zaaprobowane przez Uniwersytecką Komisję Bioetyczną – decyzja nr AKBE 211/2018 z dnia 19.11.2018 (Załącznik nr 1)

**Wyniki** przedstawiono w 43 tabelach i rycinach opracowanych w sposób staranny i czytelny.

**Dyskusja** zawarta jest na 13 stronach. W pierwszych kilku zdaniach autor odnosi się do cukrzycy jako jednostki chorobowej stanowiącej jedną z głównych przyczyn nefropatii cukrzycowej. Jednoczasowe przeszczepienie nerki i trzustki znacznie wydłuża przeżycie tych chorych w porównaniu do tych, którym przeszczepiono samą nerkę. W oparciu o bogate piśmiennictwo podkreśla również wpływ kondycji dawcy i jakości narządów pobranych do przeszczepienia na późniejsze wyniki. Autor w swojej pracy nie brał pod uwagę kondycji dawców narządów. W dyskusji nawiązano również do obserwacji innych autorów a dotyczących stanów zapalnych toczących się u potencjalnych biorców co znalazło również odbicie we własnych wynikach. Przedoperacyjny poziom albumin w przedstawionym materiale był drugim niezwykle istotnym czynnikiem prognostycznym utraty czynności trzustki przeszczepionej i zgonu. W dalszej części autor analizuje wpływ wartości płytek krwi, których to spadek może być złym czynnikiem prognostycznym.

Reasumując można stwierdzić, że dyskusja jest ciekawa, a materiał uzyskany przez autora nadaje się do porównania z badaniami uzyskanymi w innych wiodących ośrodkach.

**Wnioski** zawarte są w 6 punktach, które są rozwinięciem pytań jakie autor zadał sobie w celu pracy. Ogólnie można podsumować, że przeszczepienie wyprzedzające zwiększa szansę na długoletnie przeżycie chorych, większość zgonów zdarza się w ciągu pierwszego roku od przeszczepienia dotyczy to przede wszystkim osób z podwyższonymi parametrami zapalnymi.

**Streszczenie** zarówno w języku polskim jak i angielskim jest napisane starannie i pozwala na szybkie zapoznanie się z istotą rozprawy doktorskiej

**Piśmiennictwo jest bardzo obszerne i zawiera 235 pozycji, obejmuje aktualne publikacje zarówno krajowe jak i zagraniczne, jest również właściwie cytowane w pracy.**

**Przedstawiona mi do oceny praca z punktu widzenia metodyki pisania prac naukowych jest napisana wzorowo, dobrym językiem i bardzo starannie edytorsko. Brak jakichkolwiek uwag krytycznych z mojej strony stanowi wg. mnie o jej jakości. Zawiera interesujący materiał kliniczny, który jest podsumowaniem długoletniego doświadczenia kliniki przeprowadzającej, ciągle jeszcze rzadkie w naszym kraju procedury jednoczasowego przeszczepienia nerki trzustki. Rozprawa spełnia wszelkie ustawowe wymogi stawiane rozprawom doktorskim. Wniosuję do Rady Dyscypliny Nauk Medycznych Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego o dopuszczenie autora do dalszych etapów przewodu doktorskiego.**

**Szczecin 07.01. 2022**

Indywidualna Specjalistyczna Praktyka Lekarska  
Prof. dr hab. inż. med. Marek Ostrowski  
specjalista chorób  
specjalista transplantolog  
72-008 Przecław, Ostoja 79  
REGON 910035833

